

LAUSUNTO

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta eurooppalaisesta lähestymistavasta tekoälyyn (E 62/2021 vp) ja valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekoälyn harmonisoiduksi sääntelyksi (Artificial Intelligence Act) (U 28/2021 vp)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

SLL kiittää asiakirjojen hyvästä valmistelusta. SLL pitää hyvänä, että tekoälyn entistä laajempi käyttö ja käytön mahdollisuuksien rajattomuus otetaan huomioon myös komission valmistelemilla politiikkatoimilla ja sääntelyuudistuksilla.

Tekoälyn hyödyntämisen yhteydessä on tärkeää varmistaa ihmisten yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta huolehtiminen ja se, ettei tekoälyn käyttö johda epäoikeudenmukaiseen kohteluun. Lisäksi keskeistä on huomioida tekoälyn hyödyntämisessä sovellettavat tietosuojasäännökset. SLL muistuttaa, että tämä on myös erittäin tärkeää huomioida, kun tekoälyä hyödynnetään alaikäisiin lapsiin kohdistuvissa asioissa.

SLL kannattaa tekoälyn hyödyntämistä ja teknologian kehittämistä. Tekoälyn käyttöönotossa ja kehittämisessä on kuitenkin olennaista muistaa myös sääntelyn ajantasainen kehittäminen tekoälykehityksen edetessä.

Erityisesti liitteessä III mainituissa korkean riskin kategoriaan kuuluvissa tekoälyjärjestelmissä, kuten koulutukseen liittyvissä arviointi- tai valintajärjestelmissä, on tärkeää pitää huomion keskipisteenä järjestelmän ymmärrettävyys, yhdenvertaisuus sekä käytön laajuus niiden hyödyntämisessä. SLL:n mielestä tekoälyjärjestelmien logiikka ja taustaperiaatteet tulee avata riittävällä tasolla. Tämä mahdollistaa puolueettoman arvioinnin ja turvaa opiskelijoiden oikeuden saada tiedoksi esimerkiksi suorituksissa sekä valinnoissa käytettävät arviointiperusteet.

On tärkeää huomata, ettei järjestelmä saa aiheuttaa ennakoimattomia tilanteita myöskään esimerkiksi tekoälyn itseoppimisen ja -kehityksen kautta, jotta luottamuksensuoja säilyy. SLL huomauttaa, että tämä edellyttää myös tekoälyn hyödyntämiseen liittyvän osaamisen kehittämistä ja eteenpäin viemistä.

Muilta osin SLL:llä ei ole huomautettavaa lausuntokierroksella oleviin asiakirjoihin.

Helsingissä 7.9.2021

Emilia Uljas
Puheenjohtaja

Hugo Paananen
Varapuheenjohtaja

Lisätietoja:

koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen, 050 551 1574, jenni.tuomainen@lukio.fi